

for den europæiske rumfartsorganisation have størst interesse.

2. sektion »Data processing and interactive display systems« gennemgår to processing systemer, det ene (Quantimet 720) er fuldt operationelt, det andet nærmest på skrivebordsstadiet, men yderst lovende! Sektionen indeholder et godt afsnit om density slicing anvendt i forbindelse med den offentlige planlægning i England.

3. sektion »Remote Sensing applications« indeholder skrifter om anvendelse af R.S. i forbindelse med: atmosfære/regnmængde studier; jordbundsmæssig, geologisk og glacial forskning, og kortlægningsmuligheder i Antarktis.

4. og sidste sektion »International aspects of Remote Sensing« søger at belyse nogle af de internationale aspekter knyttet til R.S. To afsnit redegør for anvendelsen i forbindelse med landbrugssektoren (Resources Management). Der gives en oversigt over anvendelsen af R.S. indenfor EEC og det europæiske Earth Resources Space Program får et par ord til slut. Alt i alt en yderst interessant og spændende samling af artikler, der af indhold bestemt ligger over dét, der vanligt udsendes fra symposier.

Sten Folving

H.G. Gierloff-Emden: *Orbital Remote Sensing of Coastal and Offshore Environments*.

de Gruyter & Co., Berlin 1977. 176 s., talr. ill. 29 cm. DM 90,—.

Ud fra anmelderens viden den til dato bedste og mest kvalificerede præsentation af Remote Sensing anvendt i forbindelse med et enkelt tema.

Første del af bogen giver en solid og overskuelig indføring i det spekter af R.S.-materialer, der anvendes i manualen; idet dog kun rent fotografiske materialer omhandles. Den i manualen anvendte terminologi, både i henseende til R.S.-problematikken, og i henseende til kystmorfologien gennemgås grundigt. Hvert afsnit følges af en fyldig litteraturhenvielse.

Anden del består af en række grundigt gennearbejdede case-studies omkring temaet kystmorfologi-sedimenttransport. Alle eksempler er hentet fra det sydlige USA, Mellemamerika og det vestlige Sydamerika. Til hvert eksempel hører en interpretation, en redegørelse for de mere tekniske forhold omkring optagelserne, en gennemgang af de forskningsresultater, der foreligger omkring områdets

udvikling, og af supplerende materialer, der på den ene eller anden måde vil kunne være relevante ved en nøjere gennemgang af eksemplerne. Endelig belyses enkelte af case-studierne ved forskellige former for R.S.-optagelser, hvorved en bruger — via bogens første del — bedre kan bedømme de muligheder, der foreligger ved anvendelse af R.S.-optagelser i forbindelse med kystnære studier. Bogen er iøvrigt et pædagogisk skoleeksempel! — og kan varmt anbefales.

Sten Folving

Avery, Thomas Eugene: *Interpretation of Aerial Photographs*.

3. Ed. Burgess Publs. Co. Minneapolis 1977. 392 s. talr. fig. 26 cm. 15,95 Dollars.

En særdeles let tilgængelig bog om luftfotos og deres anvendelse indenfor forskellige områder.

Vil givet med fordel kunne læses af personer, der aldrig før har beskæftiget sig med luftfotos, og som i øvrigt heller ikke påregner at skulle have andet end en snakkesalig, bred orientering.

Sten Folving

E. Arnberger und I. Kretschmer: *Wesen und Aufgaben der Kartographie: Topographische Karten*.

Teil 1-2 (Die Kartographie und ihre Randgebiete bd. 1). Verlag Franz Deuticke, Wien 1975. XX + 536 s., fig. 24 cm. ÖS 1680,—, DM 240,¼.

Der foreligger allerede flere standardværker om de enkelte delområder inden for kartografi, men den kendte østrigske kartograf Erik Arnberger, direktør for Institut für Kartographie der Österreichischen Akademie der Wissenschaften har planlagt og med dette bind påbegyndt en omfattende samlet fremstilling af alle fagets aspekter, der skal omfatte 16 bind.

En historisk indledning efterfulgt af diskussion om kartografiens opgaver danner baggrunden for en udførlig gennemgang af det geometriske grundlag for 2-dimensionel kortfremstilling samt bogens tyngdepunkt, de topografiske kort. Alle tænkelige problemer tages op eksempelvis farveteori, generaliseringsproblemet, signaturvalg, alt under hensyntagen til kortets formål.

Det er indlysende, at værket henvender sig til en stor, international læserkreds, men trods det generelle emne har det et mellemeuropæisk tilsnit, der gør, at vi her i landet først er dækket helt ind, når det

kombineres med Geodætisk Instituts publikationer. Et næsten 300 sider stort bilagsbind med illustrationer, korteksempler og registre fuldender dette fornemme værk, hvor intet er sparet med hensyn til udstyr.

Ruth Helkiær Jensen

I Kretschmer (ed.): *Beiträge zur theoretischen Kartographie*.

Festschrift für Erik Arnberger. Verlag Franz Deuticke, Wien 1977. XXXIX + 303 s., 66 fig. 10 tab. 25 cm. ÖS 810,—. DM 115,—.

14 afhandlinger samlet i et festskrift til den østrigske kartograf Erik Arnberger, og som tilsammen belyser forskningsretningerne inden for teoretisk kartografi. Da brug af kort — i modsætning til udarbejdelse af dem — er fælles for alle geografer, er det rimeligt at fremhæve de bidrag, der tager problemer op i denne sammenhæng, og som allerede ved emnevalget rammer lige ned i vanskelighederne: Tab og forøgelse af information under den kartografiske proces; kartografisk afbildning af bebyggelse; kartometri, hvor afstands- og arealmåling konkretiseres med forskellig teknik og på kort i forskellig målestok; og endelig kortlæsning, hvor der ifølge forfatteren bør forskes mere, ligesom der bør eksistere en grunduddannelse heri. Emnerne er aktuelle, og det sidste ord er næppe sagt med disse bidrag.

Ruth Helkiær Jensen

R.M. Downs and D. Stea: *Maps in minds*.

Reflections on cognitive mapping. Harper & Row Ltd. New York 1977. XX + 284 s., 57 fig., 4 tab., 23 cm. 3,95 Pund.

Vor opfattelse af de nære omgivelser kan synes et trivielt og indlysende emne, og er kun perifert berørt af geografer og psykologer. Denne bog har i journalistisk stil og med mange litterære eksempler lige fra Steinbeck til aviser og turistbrochurer taget det op bl.a. ud fra den tese, at vor mentale opfattelse af omverdenen styrer vor spatiale opførsel. Det er der kommet en morsom og underholdende sag ud af, som nok ikke har så meget med geografi at gøre.

Ruth Helkiær Jensen

Karl Ganser (hrsg.): *Atlas zur Raumentwicklung*.

Bundesforschungsanstalt für Landeskun-

de und Raumordnung, Lf. 1, Arbeit. Bonn 1976. 16 blade.

Med samme detailrigdom og udførelse som det tidligere anmeldte befolkningsatlas (Geogr. Tidsskr. bd. 76) foreligger nu befolkningens beskæftigelsesforhold, både totalmønstre og fordeling på erhvervsgræne, virksomheder og den offentlige sektor. En arbejdsløshedsanalyse videreføres i interessante kort over arbejdsmarkedsbalancen. De nævnte emner suppleret med flytning og pendling behandles for hele Vesttyskland, mens værket afrundes med opslag med regionalblade og europæiske oversigter.

Ruth Helkiær Jensen

Atlas de la Republique Populaire du Congo.

(Les atlas Jeune Afrique). Jeune Afrique, Paris 1977, 64 s., 29 cm.

Den tidligere franske koloni Congo er i dette atlas blevet forebilledeligt klart og grundigt gennemgået. Kortene er smukke og klare (gode farver), og de ledsages af udmærket forklarende tekst, der tillige uddyber kortenes indhold. Med rimelige kundskaber i fransk vil den danske læser gennem dette atlas få bedre oplysninger om Congo end gennem mange bøger. Særlig godt synes de klimatiske forhold gennemgået i en hel serie af kort. For europæiske brugere af atlasset er noget af det mest frapperende kortet over landets 13 etniske grupper samt blandinger med tre af hovedgrupperne. For den, der har interesse i bebyggelsesgeografi, er der specialkort over hovedstaden Brazzaville og dens havneby Pointe-Noire samt adskillige landsbytyper. Erhvervene får en grundig gennemgang.

Atlas de la Haute-Volta.

(Les Atlas Jeune Afrique). Jeune Afrique, Paris 1975, 48 s., 29 cm.

Det er også et godt lille atlas, lidt mindre omfangsrigt end det over Congo. Her er også et forbausende kort over landets etniske forhold og flere specialkort over karakteristiske landsbyområder. Jeg har bemærket, at signaturerne P og Ph begge betyder Fosfat.

S.B. Böcher

The national atlas of Japan.

Compiled by the Geographical Survey Institute (Dr. Eiji Gojo), Ministry of Construction, Tokyo, 1977. 336 s., 49 cm. Y 80.000.

Formålene med at udarbejde det forelig-

gende kæmpemæssige atlas har været mange: at skabe et redskab for den offentlige forvaltning, at udarbejde en basis for uddannelse, at fremskaffe et hjælpemiddel for privat virksomhed, herunder at danne baggrund for udgivelse af andre atlaser, og endelig at formidle en grundig oplysning om Japan i udlandet.

Der har været arbejdet intensivt med atlas'et fra 1971-76 i et til formålet oprettet institut. Resultatet har været 216 forskellige kort adfulgt af forklarende noter. Kortmaterialet er fremstillet med den allerstørste omhu. Man har til standardkortene valgt en skæv kegleprojektion, der har skæringslinjer parallelle med hovedretningerne i den japanske økæde, i målestok 1:4 mio. De tematiske fremstillinger er en fuldstændig opvisning af typer, alle kritisk udvalgt. Ved reproduktionen synes man ikke at have skyet nogen anstrengelse for at opnå det smukkeste resultat. Det kan f.eks. nævnes, at papiret til atlas'et er specielt fremstillet til opgaven.

Tematisk dækkes næsten ethvert geografisk emne spændende fra fysiske og klimatiske forhold over befolkning, økonomisk udnyttelse, transport etc. til sociale og kulturelle forhold. En detaljeret omtale af indholdet er selvfølgelig udelukket i forbindelse med et så gigantisk arbejde. Man må nøjes med at fastslå, at der her foreligger et geografisk monumentalt arbejde, der omend stort set traditionelt må tages i betragtning ved næsten al fremtidig behandling af Japans geografi. Enkelte skønhedspletter er observeret f.eks. vedrørende den engelske oversættelse (Distribution of precipitation havde været bedre end Dispersion of precipitation).

I det hele taget er der tale om en kraftpræstation, som er helt enestående. Desværre forhindrer pris (og opbevaringsmuligheder), at atlasset kan forventes at få nogen større udbredelse.

Sofus Christiansen

N.J.W. Thrower & D.E. Bradbury (eds.): Chile-California Mediterranean Scrub Atlas.

A comparative analysis. US/IBP Synthesis Series vol. 2. Stroudsburg, Pennsylvania 1977 (Distrib. J. Wiley & Sons). XV + 237 s., 24×31 cm. 18,75 Pund/30,00 Dollars.

Dette atlas er en god ide: at demonstrere og sammenligne to modelområder

emnevis på sider overfor hinanden. Der er tale om to landskaber på henholdsvis nordlige og sydlige halvkugle, som begge har sommertørt, subtropisk klima. Bogen består af to dele. Første del gennemgår overvejende fysisk-geografiske forhold. Nogle ting falder for brystet; man må undre sig over, at vandbalancen er aldeles overset, selvom der er en nøje demonstration af nedbør, luftfugtighed, luft- og jordtemperatur. Den turde dog være temmelig afgørende for biologiske strategier i netop mediterrane økosystemer. De nævnte klimatiske forhold demonstreres både ved årlig og regional variation, men kun for et eller to år, den karakteristiske og betydningsfulde forskel fra år til år falder ud af beskrivelsen. Ved gennemgangen fremgår en del ligheder mellem de to områder, men forskellene er nok så iøjnefaldende. Valget af netop disse to områder kommer til at virke lidt tilfældigt. I forordet til 1. del prøver man at overbevise om mulighederne ved at spille på disse forskelle, men disse svækker en oplagt ide: at undersøge udviklingen af morfologisk og økologisk konvergens i to så adskilte områder med samme kår. Endelig må man ærgre sig over, at to kartogrammer over arealanvendelse kun anvender sirlig kontur og diskrete tal til angivelse af arealanvendelsen; var der ofret fladesignatur, kunne kortene anvendes. Som en god ide er disse kort suppleret med luftfotografier, men på grund af klicheteknik, billedkvalitet og målestokforhold duer de ikke til meget (en tredjedel af de californiske er ydermere skyer, fløv). Men første del fungerer alt i alt som en helhed, en logisk præsentation af landskaberne. Anden del virker mere kaleidoskopisk, som en række mere eller mindre løsrevne omend ind imellem udmærkede demonstrationer af specielle temaer (fænologiske data, sammenligninger af floralister eller plantemorfologi etc.). Også forordet til denne del prøver at bortforklare svaghederne, for i næste passus at understrege læsernes indtryk af, at der er tale om en første præsentation af emner fra bidragsyderne, som »...will interpret their data in other scientific publications ... and ... another volume of this series ...«. Der er i udpræget grad tale om en materialesamling til illustration af, hvad man finder (og bliver nødt til at søge) andetsteds om økosystemernes funktion, og som sådan fungerer bogen udmærket med gode eksempler og godt samspil mellem fotografier, kartogram-